

Škultétyho rečňovanky

**Zborník ocenených prác
XXII. ročníka celoslovenskej súťaže
vo vlastnej literárnej tvorbe
2013**

PODUJATIE SA USKUTOČNILO

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

S FINANČNOU PODPOROU
BANSKOBYSSTRICKÉHO
SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Zborník ocenených prác
bol vydaný s finančným príspevkom
Banskobystrického samosprávneho kraja
a Mesta Veľký Krtíš

© Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho Veľký Krtíš
Banskobystrický samosprávny kraj

ISBN 978-80-85577-38-9
EAN 9788085577389

Vyhodnotenie
XXII. ročníka celoslovenskej súťaže
vo vlastnej literárnej tvorbe „Škultétyho rečňovanky“
25. október 2013

Odborná porota: Ján Petrík, predseda
PhDr. Ľubica Kepštová, člen
Peter Gajdošík, člen

Počet súťažiacich spolu: 139
z toho poézia: 72
próza : 67

Počet súťažných prác spolu: 293
z toho poézia : 215
próza : 78

Celkový počet ocenených autorov	22
Z toho počet ocenených autorov Škultétyho rečňovaniek	19
Ceny Slniečka	1
Ceny Literárneho informačného centra	1
Cena JUDr. Petra Škultétyho	1

Slávnostné vyhodnotenie súťaže sa uskutočnilo pod
záštitou primátora mesta Veľký Krtíš
Ing. Dalibora Surkoša

XXII. ročník „Škultétyho rečňovaniek“ bol realizovaný vďaka finančnej podpore Ministerstva kultúry Slovenskej republiky, Banskobystrického samosprávneho kraja, Mesta Veľký Krtíš, Matice slovenskej a Literárneho informačného centra v Bratislave.

Podakovanie patrí spoluorganizátorom: Spoločnosti Augusta Horislava Škultétyho vo Veľkom Krtíši, Miestnemu odboru Matice slovenskej.

**Zoznam autorov ocenených prác
XXII. ročníka „Škultétyho rečňovaniek“**

I. veková kategória

POÉZIA

1. Adriana Šínková	ZŠ s MŠ Bohdanovce nad Trnavou 41
2. Diana Jancurová	Spojená škola, ZŠ Svidník, Centrálna 464
3. Sára Šmelková	ZUŠ Rožňava, Normová 1190/2

PRÓZA

1. Vera Perecárová	ZŠ Narnia Banská Bystrica, Okružná 2
2. Sébastien Erik Klaubert	ZŠ Štefana Daxnera, Rimavská Sobota, Clementisa 13
3. Lucia Šišoláková	ZŠ Galanta, Sídl. SNP

II. veková kategória

POÉZIA

1. Dominik Jozefík	ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, Okružná 9
2. Barbora Plutová	ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, Okružná 9
3. Katarína Jančeková	Gymnázium Topoľčany, Ul. 17. novembra 1180

Cena Slniečka

Magdaléna Martišková	Gymnázium Topoľčany, Ul. 17. novembra 1180

PRÓZA

1. Marietta Zifčáková	Gymnázium Topoľčany, Ul. 17. novembra 1180
2. Barbara Vojtašáková	ZŠ s MŠ Rabčice 194
3. Marianna Kšiňanová	Gymnázium J. Jesenského, Bánovce nad Bebravou

III. veková kategória

POÉZIA

1. Veronika Grešová	ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, Okružná 9
2. Patrícia Krafčíková	ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, Okružná 9
3. Mariana Vislocká	ZUŠ Jána Melkoviča, Stará Ľubovňa, Okružná 9

Čestné uznanie

Petra Michlíková	Cirkevné gymnázium Š. Mišíka Spišská Nová Ves
------------------	---

Cena Literárneho informačného centra:

Veronika Petrášová	Gymnázium Topoľčany, Ul. 17. novembra 1180
--------------------	--

PRÓZA

1. Kristína Krajníková	Gymnázium sv. Andreja Ružomberok - Černová
2. Erich Mihalčatín	Súkromná SOŠ – HOST Bratislava, Riazanská 75
3. neudelené	

Čestné uznanie

Kristína Ždiňáková	Gymnázium Michalovce, Ul. Ľ. Štúra
--------------------	------------------------------------

Cena JUDr. Petra Škultétyho:

Róbert Balík	Spojená škola – Obchodná akadémia Modrý Kameň
--------------	---

I. veková kategória

POÉZIA

Adriana Šinková, 10 rokov
ZŠ s MŠ Bohdanovce nad Trnavou

LETNÉ STAROSTI

Poznáte tie krásne leta časy,
keď slnko horúce lúče na nás tasí?
A ak aj nie, ak aj áno,
predstavte si letné ráno.
Je júl, v ňom topí sa i Slovensky kras,
a rodina Nedočkavých chystá sa na dovolenku zas.
Od rána balia kufre štyri,
ponáhľajú, až sa v dome vzduch víri.
Musia však byť svižní, veď zo štyroch sú len traja,
ten najmladší sa v posteli váľa.
Až konečne na letisko dorazia,
dlhé rady ľudí im nadšenie pokazia.
Stoja v jednom rade aj pol hodiny.
Tak, ako aj ostatné rodiny.
A až konečne nasadnú do lietadla,
blesky, hromy ich už zdravia.
Keď konečne na letisku v Turecku pristávajú,
teplé slnečné lúče ich tu vítajú.
Rýchlo sa na izbe plavky, osušky vybalia,
a už na pláži kamarátov pozdravia.
Nedočkaví k moru sa rozbehnú,
tam sa vyšantia, stavajú hrady pieskové,
hrajú sa s loptou a vymýšľajú hry nové.
Desať dní nevedia ako preletí
a rodinka sa šťastne domov vráti.

JARNÁ PRÍRODA

Príroda prebúdza sa
a slnko svieti zasa.
Toto sú znaky jari,
ktorá každého očarí.
Veď krásny rozkvitnutý končiar
unikne len máloktorým očiam.
Narcisy i tulipány,
to sú predsa jari páni.
Ten, kto si ich nevšíma,
toho chlad a smútok omína.
I vtáčiky štebotavé
prinášajú novinu,
že jar prišla teraz práve,
práve v túto hodinu.
Ba aj hmyz prelietavý
teplé počasie a slnko slávi.
A čo chrobáky všade loziace?
Nuž, teraz sa chyťme za srdce.
Veď oni predsa škodcov pojedajú
A ľudia ich aj tak vyhubujú.
Však keby škodcovia nežili,
pre zničenú úrodu by sme nehromžili.
Teraz sa však pozrime na pestré motýle.
Svojimi farbami skrášlia nám v prírode chvíle.
Ale i pri nich sa zamyslime.
Aj im predsa krídla ničíme.
Do sietí chytáme ich
a galériu robíme z nich.
V túto chvíľu namierme zrak
na zelenú trávu.
Môžeme v nej ležať, sedieť, vychutnávať kávu.
Starat' sa však o ňu treba tiež,
ale to ty asi vieš!
Dnes sme ešte nespomenuli modrú oblohu.
Po dlhej zime na nej konečne vidíme i dúhu.
I keď z nej občas udrie blesk i hrom,

máme predsa nedobytný dom!
Doňho sa všetci ukryjeme,
kým na oblohe slnko neuvidíme.
Toto by bolo všetko o krásnej jari.
Alebo žeby ešte niečo vari?
Mám také malé tušenie,
že zabudli sme na lane.
Tie sa narodia predsa začiatkom jari!
A okrem nich aj maličké pávy,
zajkovia, kuriatka, káčatká i húsatká,
teliatka či žriebätká, mačiatka i šteniatka.
Všetky mamičky z ríše zvierat,
pýšia sa krásou i pokrokmi svojich mláďat.
A čo ich silní a nebojácni ockovia ?
Tí im predsa potravu lovia a nosia.
A s hrdosťou sa spolu na prechádzkach s detičkami predvádzajú
a smiešne i milé zároveň kúsky stvárajú.
Takéto je teda jarne ročné obdobie,
len škoda, že tak rýchlo pominie.

Diana Jancurová, 10 rokov
Spojená škola, ZŠ Svidník

Tajomstvá

Verím, že slniečko
bude stále svietiť.
Chcem, aby nebol zlý
v svete nik.
Ukladám tajomstvá
do srdiečka.
Zamykám ich,
aby ich nik
nepoznal.

Priateľ

úprimný záchranca
Plače smeje sa raduje sa
spolu so mnou
Šťastie

Svet priateľstva

Náš svet je nádherný.
Nájdeš tu priateľa.
Jeho dotyky majú
mnoho farieb.
Život je krásny
a cítiť ho v každom slove.
Vtedy nás teplo
zaleje až po uši.

Pero

V peračníku leží veľa vecí
jednou z nich je pero
Pero píše ostošesť
a vždy koná smelo

Keď sa pero hnevá
urobí machuľku
a žiačik si z nej vyrobí
kravičkinu papuľku.

Keď sa pero teší
počúva na slovo
za odmenu nato v peračníku leží
a cíti sa pohodovo

Sára Šmelková, 9 rokov
ZUŠ Rožňava

Turistika

Chodím rada na turistiku
mám z toho radosť veľikú
Bedminton tiež rada hrám
na konári sa pohupkám

Potom prídem do hotela
pohroma je z toho veľká
že si nájdem škrabance
vyliečia to na večeru trhance

I. veková kategória

PRÓZA

Vera Perecárová, 10 rokov
ZŠ Narnia Banská Bystrica

Rozprávka druhá: Maco

V jednom byte sa raz narodilo dievčatko. Volalo sa Lola. Na svoje prvé narodeniny dostalo plyšového maca. Dala mu meno Mojo. Mojo bol obyčajný plyšový macík s umelou hnedou srstou a s vyšitými usmievavými ústami. Namiesto očí mal gombičky a na hrudi prišité červené srdce. Lola ho brala všade so sebou: na výlety, na nákupy, na koncerty... . Mala ho veľmi rada a často sa s ním hrávala. Mojo musel byť zapojený do každej hry a mal radosť z toho, ako ho Lola mala rada. No Lola rástla a už mala 10 rokov a už sa toľko s macom nehrávala. Vtedy vošli do módy Barbie. Mojo ostával často sám a bol smutný. Mal Lolu rád, aj keď sa hrávala s Barbie. Ale, keď mala Lola 13 rokov, narodilo sa jej rodičom ďalšie bábo. Dali jej meno Lucka. Lola dala Lucke svojho Moja a Lucka, tak isto ako jej sestra s ním chodila všade. Avšak keď mala 10, nezhodila ho len tak do kúta, ale zobrala si ho aj na internát na strednú aj na vysokú. A keď bola dospelá a mala vlastné deti, dala im maca a povedala: „Vážte si veci ktoré máte, pretože nikdy neviete, komu sa môžu zísť.“

Rozprávka prvá: Doma

Na jednej ulici býval pes. Taký obyčajný biely psík s čiernym uchom. Každý hovoril „Chudáčik, nemá domov!“. Lenže to nebola pravda. Keď bol hladný, stačilo, keď sa postavil pred niektorý z domov, zaštekal a hodili mu nejakú klobásku alebo salámu. A keď prišiel večer, ľahol si do krovia v malom parku na ulici a spal. Keď bol smädný, vošiel do parku a napil sa z jazierka. Nič mu nechýbalo. Aj počas dňa mu deti kadečo hodili. Všetci hovorili, že nemá domov, no on domov mal. Jeho domovom bola ulica. Takto to šlo niekoľko rokov. Zrazu sa psík stratil a nikto nevedel, kam. Po dvoch mesiacoch uvideli jednu postaršiu pani, ako sa s ním prechádza po parku. „Tak predsa len si našiel domov,“ hovorili si ľudia z ulice. No a psík si v parku spomínal na dni, kedy tam spával. A na koniec si povedal: Všade dobre, doma najlepšie. A odbehol za svojou novou pani.

Sébastien Erik Klaubert, 9 rokov

ZŠ Š. M. Daxnera Rimavská Sobota

O popletenom zajkovi

Išiel raz zajko na túru. Zaumienil si, že vystúpi na najvyššiu horu, ktorú uvidí. Do batoha si nabalil mrkvičku. Ako-tak ide, zbadá veveričku. Hneď sa skryl za tamten strom. „Musím sa báť?“ pýta sa. „Nie, nie!“ vykrikuje veverička. „Neverím ti!“ povie zajac. „Veď ja som veverička Ema.“ „No a čo? Aj tak ma môžeš pohrýzť!“ A skryl sa ešte lepšie.

Keď veverička odišla, zajac pokračoval v ceste. Ide, ide a stretne mravca. Ihneď sa skryje za krík. Mravček sa začuduje a povie: „Neublížim ti!“ „No určite,“ povie zajac. „Keď vyjdem, pošťipeš ma!“ Mravček s ľútosťou odišiel.

Ide zajko ďalej a hovorí si: „Aká veľká hora, ale podľa mňa je aj väčšia!“ Keby tak vedel, že za chrbtom má vlka! Keď sa mu vlk ukázal, zajac povedal: „Ahoj, vlčík,“ a pohladkal ho po srsti. Vlk zavrčal, ale zajko si myslel, že pradie. Vlk ho chcel pohrýzť, ale zajko sa v poslednej chvíli uhol a bežal ako mu nohy stačili. Vystrašene kričal: „Pomóc! Pomóc!“ Našťastie boli nablízku mravček a veverička. „Musíme zajačikovi pomôcť,“ povedali si. Tak aj urobili. Mravček vyliezol vlkovi na chrbát a pošťipal ho. Vlk bežal ako slepý a vtom buch – narazil do stromu! Ale to ešte nič nebolo! Veverička šmahom ruky hodila dolu dva orechy a potom ďalšie a ďalšie, ktoré zasiahli zlého vlka. To bolo už aj na vlka veľa. Chytil nohy na plecia a hybaj do bezpečia!

Keď sa zajko spamätal a konečne sa upokojil, poďakoval sa veveričke Eme a mravčekovi za pomoc. Od tej chvíle boli z nich najlepší priatelia.

Čargaškove hodinky

Jedného dňa si Čargaško kúpil hodinky. Boli modré s červenými ručičkami. Keď išiel večer spať, dal si ich na poličku s hračkami.

Ráno si hodinky zabudol dať na ruku. Zistil to až v škole. Na vyučovaní sa pozrel na ruku, a zrazu tam boli jeho nové hodinky. „Zaujímavé, veľmi zaujímavé“, povedal si.

Následujúci deň mali v škole na obed rybu. Čargaško si pomyslel, že by si dal radšej kurča so zemiakmi. Čargaškove hodinky na chvíľku zasvietili a pred Čargaškom zrazu bolo kurča so zemiakmi. Veľmi sa potešil. O šesť dní počúval Čargaško z rádia príbeh o princeznej a princovi. A žela si, aby bol v tej rozprávke princom. Na chvíľu zatvoril oči. Keď ich otvoril, bol vo veľkom paláci. Všetci sa mu klaňali a oslovovali ho Princ. V tom čase bolo v celej krajine vyhlásené, že kto zachráni princeznú Lilianu pred strašným dvadsaťhlavým drakom, dostane ju za ženu. Princ sa rozhodol skúsiť zabiť draka. Rozkázal si doniesť najostrejší meč a osedlať najrýchlejšieho tátoša. Keď mu to všetko pripravili, vysadol na tátoša. Ale predtým, ako odišiel, povedal: „Kto otvorí dvere na schodoch alebo na stene, bude kraľovať do dňa, kým sa nevrátim. A s tým odcválal na koni. Dúfal, že nikto nebude vedieť ako to myslel. Nevedel však, že jeden sluha bol veľmi múdry, múdrejší ako on. Aby ste vedeli, ten sluha sa volal Matúš. Matúš hneď vedel, čo má robiť. Vytrhol časť schodu a v ten deň, ako Princ odišiel, sa stal jeho náhradníkom.

Zatiaľ, čo Matúš oslavoval, Princ blúdil lesmi a horami. Až keď už strácal nádej, uvidel obrovský zámok. Domyslel si, že tam bude drak, tak doň vošiel. A tu vidí draka! Hneď, keď si ho drak všimol, vychlíl veľký oheň. Princ si však stihol zaželať zrkadlo. Dal si ho pred seba a oheň sa vracal k drakovi. Drak zhorel a Princ mohol ísť ďalej. Čakali ho už len schody. Rýchlo po nich vyšiel. Od princeznej ho delili len jedny dvere a tie ľahko vylomil. V posteli ležala princezná. Priviedol ju k jej rodičom a bola svadba nad svadby!

Keď svadba skončila, Čargaško sa zobudil vo svojej posteli.

Lucia Šišoláková, 10 rokov

ZŠ Galanta, Sídľ. SNP

Krajina ticha

„Zase sa hádajú? Vari tu nikdy nebude ticho?“ zahundrala Alexa, ktorá si práve písala poznámky do tajného denníka. Všetko v ňom mala. Aj o rodičovských hádkach. Vybehla z bytu na ulicu. Až potom si spomenula, že zabudla schovať svoj tajný denník. Ale už sa jej nechcelo vrátiť domov. Vošla do parku, kde hľadala vytúžené ticho. Zrazu zbadala malú búdku, ktorá tam predtým nebola. Vošla do nej. Bola prázdna, videla len špinu, pavučiny a jedno zrkadlo. Toto zrkadlo ju lákalo, aby sa doň pozrela.. Prikročila k nemu. Zrazu fúúúúú! Zafúkal vietor a Alexa sa ocitla na

úplne neznámom mieste. Na krásnej zelenej lúke rástli hríby a kvety vysoké ako stromy. Zrazu nad ňou preletel drak. Ale keď sa lepšie pozrela, zistila , že je to nádherný farebný motýľ.

„Ten mi neublíži, je taký krásny!“ povedala si a pokračovala vo svojej výprave. Cestou stretla malého škriatka so špicatými ušami. Jeho veselé očka pozerali na Alexu priateľsky.

„Kto si, slečna? Ako si sa sem dostala?“ opýtal sa jej.

„Volám sa Alexa. Ani sama neviem, ako som sa sem dostala. Pamätám si len to, ako som zbadala zrkadlo, pozrela som sa doň, zafúkal vietor a ja som sa ocitla tu. A čo je toto vlastne za miesto?“ spýtala.

„Fantázia,“ odvetil škriatok tajomne.

„Fantázia? Myslela som si, že Fantázia existuje len v rozprávkach,“ začudovala sa Alexa.

„Ak by si chcela, mohol by som ti to tu poukazovať,“ navrhol škriatok.

„Dobre,“ súhlasila. So škriatkom sa vozila na kvetinovej dráhe, lietala na obrovskom motýľiskovi, skákala na želatínovom hrade a prežila ešte ďalšie úžasné veci. Na tomto mieste jej bolo skvele. Veľa sa so škriatkom spolu rozprávali a bolo tam nádherné ticho. Daroval je čarovné zrkadlo.

„Keď sa doň pozrieš, uvidíš, čo sa robí v tvojom svete,“ vysvetľoval jej. Alexa ho hneď vyskúšala. Uvidela svojich rodičov, ktorí boli zúfalí, keď ju nikde nenašli. Otec išiel na políciu. Mama sedela v Alexinej izbe a listovala v tajnom denníku. Pri jeho čítaní plakala.

„Prečo som si nikdy nevšimla, ako moje dieťa trpí?“

Alexandra v tom momente úplne zabudla na starosti, hádky, krik a zatúžila vrátiť sa k rodičom.

„Musím ísť ihneď domov. Kde je tu východ?“ spýtala sa .

Škriatok ju doviedol k obrovskému zrkadlu.

„Musíš doň pozrieť, znova zafúka vietor a ty sa ocitneš na tom istom mieste, odkiaľ si sa do sveta Fantázie dostala.“

Tak sa aj stalo. Alexa sa ponáhľala domov. Keď ju mama zbadala, veľmi sa potešila.

„Kde si bola, srdiečko?“ spýtala sa jej ustarostene.

„Bola som na mieste, kde mi bolo dobre. Nikto sa tam nehádal ani nekričal. Bolo tam nádherné ticho.“

„Neboj sa,“ prerušila ju mama, „ aj tu sa už budeš cítiť dobre.“

„A kde je otec?“ zaujímala sa Alexa.

„Išiel na políciu nahlásiť, že si sa stratila.“

Otec sa o chvíľu vrátil. Keď našiel Alexu doma, veľmi sa potešil. Odvtedy sa už rodičia nehádali. A ríša Fantázie? Možno ju využívajú ďalšie deti, lebo Alexa ju už nepotrebuje.

II. veková kategória

POÉZIA

XXX

ležím v tráve
čakám
kedy kvapky odchádzajúcej jari
zmažú atrament
na mojom poslednom vysvedčení
zo základnej školy
a ja si užijem
prvé leto

XXX

miesto
kde kúzelník
nechá zmiznúť
tvoje aj moje
problémy
niekoľko anjelov
prezlečených za klaunov
a akrobatov
skáču z oblakov
na tvrdú zem
život je cirkus

XXX

blúdiš mi jasne v obočí
hľadáš klamstvá
ktoré sa stratili v tieni
nikdy ich nenájdeš

keď mi uletíš
pôjdem aj ja

Dominik Jozefík, 15 rokov

ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

XXX

keď ma smútok
ťahá do kúta
a nemôžem kričať
práve vtedy
moje bosé myšlienky
kričia
bež

čakám

kedy si po mňa priletíš
chytíš ma
za purpurové krídla
a ujdeš so mnou
do bodu
nekonečno

tam

budem
pokojne snívať

ORECH

zrelosť
visiaca na stromoch
v každej škarpine iný príbeh
ja čakám
na ten svoj
kým mi nedopadne
na hlavu
a vtedy viem
že motýle
budú lietať
aj o rok

LEN TAK

hľadám
v slúchadlách
pauzu
na tri minúty
len tak
visieť
vo vzduchu
ako letný kabaretný dym
chcem sa cítiť
len tak dobre

XXX

prečítali sme už
celé slnko
vzduch vypil u obilia
zlatú farbu
pod ktorou zostali
naše pohľady
zima sa nenápadne
votrela pod kabát
chcem späť svoje leto
skryté medzi stranami
tvojej knihy

XXX

prišíváš mi
ružové gombíky
na zelené tričko
ako spomienky
ihlou
ktorá pomaly hrdzavie

naše tiché puto
však točí zem
a hviezdy
okolo nej

Barbora Plutová, 15 rokov

ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

V LESE

ticho ticho sedí
medzi listami
slnko si číta
z vtáčích nôt
stromy vystrkujú
zvedavé prsty
k oblohe
čas sa skryl
do presýpacích hodín

XXX

v zime
ľudia sa hrajú
na klaunov
s červenými nosmi
a úsmevmi
primrznutými k tvári
každý kráča
vo svojom vlastnom
šapito
s bielymi kruhmi
okolo očí
kradnem im vločky
z čiapok
na súkromný blší cirkus

BÚRKA

je pre prírodu spoveď
vysiela hromy a blesky
karhajúce kvapky
ako očistec

nakoniec
sa nad všetkým
ticho
zľutuje

XXX

tma je zviera
skryté
pod každým listom
živého plota

kráčam potichu
aby som náhodou
nestúpila na jej
ostrážitý pohľad

je piatok večer
až domov skrotil
môj čardášový krok

XXX

nahé stromy
za oknom vždy dráždia
tá pokojná gitara
v tvojom speve
keď sa večer topil
v našom čaji
teraz nám nepomôže
ani wishyouwerehere
skryté v ružových záplatách
tvojho úsmevu

Katarína Jančeková, 15 rokov
Gymnázium Topoľčany, Ul. 17. novembra

Kaktusy

Sme všetci ako
kaktusy v údolí
 prahnúci
po známke
záchranného kolesa
no
 niekedy, než je deň lepším
tma sa zväčší

a človek
pre ktorého by si sa vrhol pred guľku
 zrazu

 stlačí spúšť

Známky

Je sám.
 Smutné
skoro rovnako ako
 bez skla
 okenný rám
objatia milencov
rozlúčka

A potom len prázdny
ústupčivý
 pohľad na schránku
čo bola kedysi plná
 obálok polepených farebnými
známkami
A teraz pošta
kde ich kupoval

 už viac neexistuje

Cena Slniečka

Magdaléna Martišková, 12 rokov
Gymnázium Topoľčany, Ul.17.novembra

Gympláčka

Včera som ešte na preliezkach
tlačila z obeda buchty do hlavy.

A dnes
sa tvárim pridospelo,
že ma už detstvo nebaví.

Kamošky uschli na základke
a vymieňajú obrázky.

A ja
som mame tajne vzala rúž
a chystám sa hrať na lásky.

S MP3 v ušiach nepočujem

Aj keď
ma možno volajú.
Nenosím už vak
len tašku s jedným uchom...
...a s takými

sa
nehrajú.

II. veková kategória

PRÓZA

Marietta Zifčáková, 14 rokov

Gymnázium Topoľčany, Ul.17.novembra

O tom, ako som žila s pavúkom v gumáke

Aby som bola úprimná, veľmi dlho som s tým tvorom v mojej gumenej topánke nežila. Symbióza medzi človekom a živočíchom je síce vo veľa prípadoch možná, no nikdy nie na veľmi dlhý čas.

Keby som aj chcela, nemohla som mu odprieť právo na slobodu. Ani keby som zabudla na férovosť a lásku k prírode, ani vtedy by som nemohla. Bolo by to ako pokúšať sa žiť s muchou. Nepredstaviteľné.

Symbióza teda vo svojej najhrubšej a najintímnejšej forme funguje, pokiaľ si kúpite zajaca, alebo škrečka, alebo psa. Mačku nie, mačky sú prchavé.

Späť k môjmu pavúkovi. S čierno-čiernym tvorom, ktorý neskôr dostal pracovné pomenovanie Gusto, som sa túlala svetom pár hodín. Konkrétne štyri. A konkrétne po našej škole. Rada by som sa ukázala v skutočne inteligentnom svetle a prezradila vám, čo za pavúka to bolo, ibaže... Ibaže poznám maximálne tarantulu, križiaka a pavúka záchodového.

Pre lepšie uvedenia do deja vám poviem, že sa veľmi podobal na toho posledného. Myslím si, že si ho všetci vieme predstaviť. Každý z nás sa ho aspoň na pár sekúnd bál, keď ho zočil.

V to ráno som bez problémov vhupla do mojich krikľavo ružových gumákov s čiernymi šmuhami od bohviečoho, s kde-tu povyrývanou farbou, ale inak boli tip-top. Kúpila som si ich za facku v povianočnom výpredaji, keď som mala ešte dvanásť rokov... teda veľmi dávno. Asi pred štyrmi mesiacmi. A obľúbila som si ich. Iste aj Gusto.

Je dosť možné vytvoriť si priateľstvo medzi tvormi, ktorí sa s nami síce inteligentne neporozprávajú, ale sú excelentní poslucháči, to musí každý uznať. Ako keď mojej najlepšej kamarátke zomrel škrečok. Všetci z okolia o ňom tri dni počúvali. A ja som tak trochu závidela.

Chcela som svojho. Svojho malého, ktorého budem stísať a hovoriť mu o sebe, a on bude tak nesebecky počúvať. Ani keby sa mi potom vykakal na ruku by mi nevadilo. Vedel by, že ma v ten deň objal najkrajší chalan na škole (ak nie na svete), len pretože som nad hlavou držala transparent s nápisom OBJATIE ZADARMO. Striktné pravidlá však platia v našom dome, a preto žiadne štvornohé a chlpaté, väčšie ako necht na prste u nás nikdy legálne nebývalo.

A potom som objavila toho Gustu v gumáke. Z ničoho nič mi liezol po nohe, a ja som kričala. Prvotný šok, že sa tam také niečo nachádzalo však pomaly opadol. Gusto zaliezol späť do

bezpečia pri mojom malíčku, kde mu bolo dobre a teplo. Ako tam vôbec prežil bez toho, aby som ho zašliapla?

Nevyzula som sa. Namiesto toho som si vyložila nohu krížom cez stehno a klopala po gumenom povrchu. *A teraz mi všetci závidíte. Mám domáceho maznáčika.*

Skôr či neskôr som však tie topánky musela vyzuť. Raz som videla brata, ako vyzul tenisky. Po troch dňoch. Už nikdy nechcem nič také zažiť. Tak som ich stiahla z nohy a snažila sa nazrieť dnu. *Gusto?* Vypadol von a po podlahe sa rozbehol do útrobov domu. *Gusto počkaj! Myslela som, že sme mali puto!*

Gusto stihol spraviť tri kľučky a jeden úskok, kým som neriskla mamin krik za šmuhy na podlahe, a hodila sa po ňom. *Chcem sa s tebou aspoň rozlúčiť!* Sadla som si na chlpatý krémový koberec, kde som nohy poskladala do tureckého sedu a Gusta si položila na koleno.

Myslím si, že som mojim obdivuhodným skokom nadobudla autoritu, pretože sa nehýbal. Pár minút (no dobre, minútu...dvadsať...desať....päť sekúnd) som rozmýšľala, čo sa s takým pavúkom robí, no za štyri balíčky gumených macíkov som na to nemohla prísť. Tak sme na seba len zazerali. Ja som na Gusta upierala svoj najvyberanejší prísny pohľad, hádajúc, kde má oči on a ako asi sa na mňa pozerá.

„Fajn.“ Rezignovala som po tom, čo ma prešla chuť hovoriť o svojich najtajnejších tajomstvách pavúkovi. „Udeľujem ti amnestiu, Gusto.“ Opäť som ho chytila do dlane a položila na podlahu, nech utečie, ktorým smerom si vyberie.

Chvíľku sa spamätával, zatiaľ čo som sa ja pretočila na brucho a nohami hompáľala vo vzduchu. Čakala som, že bude dojemnejšie sledovať, ako vás opúšťa spriaznený pavúk, ale nebolo. Pokiaľ sa na chodbe nezjavil ten môj brat. Veľký, robustný, z proteínov nafúknuté (takmer už aj sfúknuté) svaly pri chôdzi napínal.

„Ty kokso pavúk!“ Zahučal zrazu a na Gusta mi šliapol. Veľkou smradľavou nohou, vlastne ponožkou, ktorú mohol mať pokojne aj od včera. Takmer mi ušla slza. Takto tragicky zahynul Gusto. Pavúk môjho života.

Poznámka autora: V ten deň nepršalo. Takže si myslím, že to bol to osud, ktorý nás dal s Gustom dokopy. Krikľavo rúžové gumáky do nedažďa predsa nosím iba ja!

Poznámka autora č.2: S bratom som sa pár hodín vôbec nerozprávala. Tuším to nechápal. Večer mi však doniesol gumených mackov. Tým som mu odpustila.

Barbara Vojšťáková, 14 rokov

ZŠ s MŠ v Rabčiciach

Tajomná chodba do rabčického neba

Prečo som sa dala nahovoriť na takú blbosť? O jednej v noci... hrať schovky... na cintoríne. Iste som sa sprchovala, keď Pánbožko rozdával rozum. A zmyla zo seba aj to minimum, ktoré sa mi nedopatrením dostalo. Rukou som prebehla po jednom z celkom zachovalých mramorových náhrobkov. Náhrobné kamene sa krútili a vytvárali tak najrôznejšie tvary, z ktorých mi na rukách naskakovali miniatúrne krtince. Keďže lampy nesvietili, musela som si svietiť mobilom, ktorý... Sa mi práve vybil. Aj tak nebol veľmi potrebný. Na cestu mi svietil mesiac vo svojej poslednej najokrúhlejšej fáze.

Bola by som zvedavá, čo by na to povedala moja mama, kebyže nás vidí. No radšej jej nebudem brať ilúziu o tom, že ležíme pri televízore a tlačíme do seba čipsy. Záleží mi na jej zdraví.

Kamarátkino tajuplné počítanie sa mi neustále ozývalo v ušiach. Miestami vytváralo zaujímavé ťahavé pazvuky, ktoré sa odrážali od okolitých objektov.

Jediné aktívne zvieratá boli sovy. Ostatné zvery sa na nás asi vykašľali a šli spať. Teda aspoň dúfam. Zrazu sa mi zazdalo, že počujem tichý šuchot. Bolo bezvetrie. V sekunde mi vyschlo v ústach. Zmeravela som. Po chvíli som dramaticky otočila hlavu. Dúfala som, že zazriem vyškerenú kamarátku, ale nestalo sa tak. Stále počítala. Medzi stromami som zazrela niečo červené... Asi líška. Možno aj besná.

Len spamäti som prišla k veľkej lipe v strede rabčického cintorína. Tá si toho teda zažila. Byť ochrancom toľkých mŕtvych... Nezávidím jej. Ja by som sa už po týždni psychicky zrútila. Zvráskavená unavená kôra obopínala prastaré, už možno aj spráchnivené drevo. Korene lenivo rozvalené po celej zemi dychtivo čakali na každého, koho by mohli potknúť. Zošúverené poovísané listy sa regenerovali a užívali si nočný chládok. Rozbujnené konáre sa roztahovali na všetky svetové strany, akoby stále nemali dosť miesta.

Musela som sa posúvať po špičkách. Kamarátka už prestala počítať a v okolí sa konečne rozhostilo ticho. Už bolo na čase. Pritisla som sa bližšie k stromu. Začala som sa šuchtať do húštiny. Keď som bola už úplne zakrytá trávnatým porastom, unavene som sa ponatáhovala (je to dosť ťažké v takom stiesnenom priestore) a rukou som sa oprela o strom. Teda to som aspoň pôvodne zamýšľala. Ruka prešla skrz strom. Takmer som stratila rovnováhu. Akoby sa strácala v časopriestore. Pritiahla som ju k sebe. Znova bola celá. Omámene som zažmurkala. Tuším mi fakt hrablo. Nedala mi kamarátka niečo do jedla? Však ja jej to ešte vytmávím. Skúsila som to znova. S rovnakým výsledkom. Nahmatala som hranice otvoru. Aj keď nebol extra veľký, dalo sa

ním prejsť. Chvíľu som rozmýšľala, či vojdem, ale keď som začula kamarátkine kroky, štvornožky som vliezla do otvoru v strome. Ocitla som sa v úzkej tmavej chodbe. Vstala som a začala som sa obzerať po okolí (narážať do stien, rukami zametať zaprášenú zem). Keď som sa konečne odvážila postaviť, preskúmala som steny. Objavila som na nich nerozlúštiteľné ryhy... žeby písmená? Je to možné. Zem bola z udupanej hliny a steny zo zvláštneho dreveného materiálu. Na strop som nedotiahla. Po krátkom uvažovaní som sa rozhodla postupovať ďalej tmavou chodbou. Všade bol neuveriteľný smrad pripomínajúci zhnité potraviny (so zapchatým nosom sa dá kráčať tiež).

Dlho sa nič nedialo. Najprv som kráčala iba rovno... A potom? Schody. Ten, kto niečo také vytvoril, ma asi fakt nemá rád. Ak ho niekedy stretnem... Už po pár sekundách ma to začalo poriadne nudiť. Ten istý stereotyp. Stále schody. Keby boli aspoň kvalitne vyhotovené. Ale každú chvíľu som mala pocit, že sa nejaký podo mnou preborí. S vyplazeným jazykom som pomaly postupovala dopredu. Prítomnosť s myšlienkami sa vlievali dokopy a vytvárali rovnorodú kašu. Už som ani nevedela čo je skutočnosť, a čo len moja fantázia. Keď tu zrazu... SVETLO!! Od radosti mi po líci stiekla jedna slza (v skutočnosti ich bolo viac, ale nebudem si tu predsa robiť hanbu). Odhádzala som kamene, ktoré bránili stretu medzi mnou a čerstvým vzduchom. Naskytol sa mi úžasný pohľad... Ocitla som sa na vrchole Babej hory, najväčšieho vrchu Beskýd. Celé okolie sa strácalo za ľahučkou háčkovanou záclonou. Všade neuveriteľný pokoj. Vtáčiky mi na ráno trilkovali neznotované pesničky a môj vyprahnutý žalúdok aspoň na chvíľu naplnili hudbou. Vetrík mi plieskal vlasy do tváre a strkal mi ich do úst, ale výnimočne mi to nevadilo. V extáze som si sadla na obrovský plochý balvan a pozorovala tú nádheru. Takéto niečo sa nedá opísať slovami. Slnko ladne vykĺzlo spod obzoru... Počkať! Východ slnka?! To si robíte srandu... Tuším ma roztrhá. Ak správne počítam, o nejaké dve hodiny musím byť doma. A kamarátka nič netuší. Ako ju poznám, hľadá ma ešte teraz.

Stačili dva dvojmetrové skoky... Zúfalo som prehrabovala kamene a snažila som sa nájsť dieru, ktorou som sem prišla. Neúspešne. Tak to je super. Ak do dvoch hodín nebudem doma, vyhlásia po mne celoštátne pátranie. Zobrala som kus trička, na ktorom som sedela a šprintom (trochu preháňam) som sa rozbehla dobre známou cestičkou.

Až doma mi bliklo. Spomenula som si na starú povesť, ktorá hovorí o tom, že cez starú – takmer 350 ročnú lipu vedie záhadná cesta na Babiú horu. Možno táto chodba niekedy slúžila aj ako úkryt – hnilobný pach, „hieroglyfy“ na stenách... No pravdou zostáva, že som nikdy viac túto cestu nenašla. Možno do nej človek môže vojsť iba raz. A možno je otvorená iba o jednej v noci. Ktovie. Možno ťa jedného dňa prehovorím a pôjdeme si spolu zahrať schovky. Ty počítaš!

Marianna Kšiňanová, 14 rokov

Gymnázium Janka Jesenského

957 01 Bánovce nad Bebravou

Čierna diera

Práve som išla domov zo školy. Po mysli mi šprintovala myšlienka o spolužiakovej poznámke: Utekal po schodoch, potkol sa a gúľal, až kým ma nezhodil. Veriková. Nevedela som, či je to viac smiešne, alebo smutné. Hehe... Akoby sa naschvál potkol a následne gúľal po schodoch dolu, aby mohol zhodiť akurát našu telocvikárku.

Vtom som sa ocitla na zemi. Teda, jednou nohou na zemi a druhou som mala našľapnuté do pekla. Doslova. Pri pochode myšlienok v mojej malej gebulke som si nevšimla pootvorený kanál a stúpila som doňho. A to už by som nebola ja, keby som sa nezasekla. Nešlo mi vytiahnuť sa von. Áno, dobrá sa ty trubka, pomyslela som si.

Čakala som na spasiteľa, ktorý by ma vymámil z kanálového zajatia. Nikto neprichádzal. Ulica bola prázdna, ako keby bol v meste koncert Hany Montany. Všetci by sa na ňom zhŕkli, či už preto, lebo ju chcú podporiť, alebo zahádzať vajcami a pokazenými rajčinami. Ach, už mi to asi naozaj lezie na mozog. Rozmýšľam o koncerte Hany Montany.

„Aha, vtáčiky. Prichádzajú z teplých krajín,“ hovorím si. V školskom časopise píšem o nich náučný stĺpček. Také milé stvorenia. Spustili na mňa spršku nutely. Počula som, ako si čvirikali. Pekne sa na mne zabávali. Neznášam vtáky.

Čakám a čakám, keď tu zrazu ma niečo zaštípe na nohe. Fúj, voľačo ma pohryzlo! Okolo mojej nohy sa pohybujú nejaké hnusné potkany. Dúfam, že chytím besnotu.

Zajtra píšeme písomku z biológie, a ja nič neviem. Nemôžem tu len tak vysedávať a nič nerobiť. Učiteľka by ma isto obvinila, že som sa sem natlačila zámerne. Vytiahnem si z tašky zošity, začínam robiť úlohy. Vtom vidím uja na pufkajúcej babetke. Zakričala som. No, ehm, zvraskla som. (Bože, asi mám naozaj besnotu!) Ujo prífrčal, zosadol zo stroja z roku päť. „Pokúsím sa ťa vytiahnuť,“ zahundral. Ťahal dedko, ťahal repku, no nepodarilo sa. Vzdal to a povedal: „Zavolám hasičov. Počkaj tu!“ Haha, veľmi vtipné. Kam by som asi šla? Onedlho dorazilo auto. Veľké. Červené. Moja záchrana. Ak sa im to nepodarí, budú musieť zbúrať polku ulice, aby ma z tejto čiernej diery vytiahli.

Keby ste sa pozerali z diaľky, domnievali by ste sa, že je to žeriav a dvíha stokilové tehly.

V novinách o mne vyšiel článok. ZAKLIESNENÁ V KANÁLI S POHRYZNUTOU NOHOU. Pekne ďakujem za krásnu titulku.

S touto prácou som chcela vyhrať súťaž Aká je náplň práce hasičov. Vyhlásil ju hasičský zbor v našej dedine. Nič som nevyhrala.

Bez nápadu

„Tohtoročnú cenu najlepšieho spisovateľa vyhráva súťažiaci s číslom päť! Gratulujeme!“ povie moderátor trinásteho ročníka spisovateľskej súťaže. Moja mama vybehne na pódium, prevezme cenu, silene sa usmeje do kamery.

Keď babka umierala, povedala, že si želá, aby som bola taká úspešná ako mama. A tak som tu. Sedím za počítačom a čakám. Čakám už štyri hodiny, kým ma niečo kopne alebo ovalí po hlave. Nápad. Ale ten odišiel ďaleko preč, na Havaj. „Dzzzzz, dzzzzz,“ na to vyskočím z postele, omylom zhodím počítač zo stola. Žeby vibruje nápad v mojej hlave? Spod paplóna vytiahnem mobil, na ktorom svieti meno učiteľky slovenského jazyka. Škoda, nápad to nebude. „Prosím?“ poviem s núteným nadšením. „Už máš niečo napísané? Veď budúci týždeň je uzávierka!“ „Akurát na tom pracujem, do večera to nájdete v schránke.“ „Júúúú, ty si môj pokladík.“

Super, počítač má oškretý roh. Ak to nezamaskujem, sestra ma pri najbližšom lete vyhodí z lietadla. Práve teraz, keď musím vyplúť svoje myšlienky, pozlátené metaforami o láske. Aké klišé! Našťastie nevyužívam komfort lietadiel tak často. Ale ani pristáť na koľajniciach nie je najlepšie.

Otvorím word a píšem.

Láska v jeseni

Keď sa idem poprechádzať, stromy ma vtiahnu pazúrmí do ich sveta. Zahanbene sa červenajú.

Vraj absolútne ticho neexistuje. Splývam a zaspávam spolu s okolím.

Alebo vyskúšam niečo iné, o láske to nebude.

„Zobúdzajte sa štíhlejšia!“ čítam na škatuľke od müsli. „Garantujeme vrátenie peňazí, pokiaľ naše nové mega müsli nebudú účinné.“

Nasypem si do misky, overím kvalitu mlieka, a keď zistím, že je pokazené, nalejem druhé. Osem sekúnd vystavené magnetickým vlnám v mikrovlnke musí stačiť. Predtým, ako ochutnám konečný výsledok varenia, sa odvážim na váhe.

Ráno sa namiesto pípania ozve škripanie budíka. Neverím, že ešte mám túto starú rachotinu. Raz sa pokazí a ja doplatím na to, keď sa nezobudím...

Bežím sa opäť odvážiť. Nič. Cha! Vedela som, že ma oklamali. Nenechám sa zatiahnuť do podvodov dnešného dobre premysleného okrádania ľudu.

„Dobrý deň, prišla som reklamovať müsli,“ vysvetľujem s vážnym výrazom v tvári. „Čo im je, mladá slečna?“ predavačka má už od rána zlú náladu. „Garantujú vrátenie peňazí, pokiaľ nebudú účinné, a overila som si, že vážne nie sú,“ popritom ukazujem na veľký nadpis.

Predavačka po chvíľke ráznym krokom odkráčala do zákutia kancelárie. Onedlho dorazili policajti: „Máme hlásenie, obťažujete túto pani predavačku?“ „Prosím? Čo? Nie! Ja len chcem to,

čo mi patrí," prekvapilo ma to.

Milujem takýchto ľudí. Mysleli si, že je čas ísť na vyšetrenie k psychiatričke. Vyviedli ma von a odišli. Moje dve eurá a štyridsaťdeväť centov, ktoré mi právom patria, nevrátili.

Koniec. The end. Skopírovaný text odprevadím do e-mailovej schránky pani učiteľke. „Dzzzz, dzzzz," deja vu. Zdvihnem, no telefón si nepriložím celkom k uchu. „Ak poznáš dievča, ktoré toto urobilo, malo by ísť na vyšetrenie. A, mimochodom, kde máš spomenutú krásu lásky?" kričí na mňa. „Veď tam - Milujem takýchto ľudí."

III. veková kategória

POÉZIA

Veronika Grešová, 18 rokov
ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

ZUB MÚDROSTI

si terčom v oku
každého zubára
hlboko zakorenený
v mojej hlave
s mentolovou príchuťou
nového rána
zabúdam
že občas bolíš

XXX

ťaháme osud
za vlasy
utekáme
pred spomienkami
ružovou maskujeme
kruhy pod očami
námestia
napĺňame krízami
ktoré sa našli
na Facebooku
sypeme sneh
za chrbát
bocianom
a navzájom sa upokojujeme
to nič
aj tak (ne)bude
koniec sveta

SPOMIENKA

moje ticho
ti zapcháva uši
plníš si nám ústa
cukor sa mi
topí na jazyku
počuješ
prší

XXX

mami
lesknú sa ti dlane
keď mi každé ráno
dávaš čaj
i pusu na čelo
a na chrbát mi prilepíš úsmev

odmalička spolu
maľujeme krídla
všedným dňom
ty si ma naučila snívať
a tešiť sa z maličkostí
s tebou je svet jednoduchší
prstom ti vyhladím novú vrásku
moju čiarku na tvojom čele
v noci poskladáme deň
a po kúskoch ho oblečieme
do spomienok
patria iba nám

XXX

chýba mi šťastie do tuctu
a vtáky oblečené do jesene
leto
pomaly
vyprcháva
s každým ďalším
padajúcim orechom

XXX

na stromoch visia
zvedavé oči
žmurkajú si tajomstvá
a nehlučne stavajú svet
bez hraníc

po chodníku
kráča zajtrajšok
fúka si do dlaní ticho
ulice si plnia ústa
právami
a mačacími jazykmi
zatiaľ čo ty
pomedzi prsty
pozoruješ pribúdajúce
hviezdy

XXX

ostrihal si mi mihalnice
aby som nedovidela
ako klameš
po tichu sa postavím na špičky
a poviem
že som veľká
príliš veľká na tvoje ramená

Patricia Krafčíková, 17 rokov
ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

MÔJ SÚKROMNÝ CIRKUS

zaspala som
do školy
obula som si
bratove ponožky
nepočkal ma autobus
zostala som stáť
v preplnenom kruhu
nezastaviteľných
robotov
ktorí si zabudli
dať dole

hodinky

KEĎ NIE SI

aj staré chrasty
vedia bolieť
viac
ako ten pád z bicykla
vtedy
keď si ma liečil
slovami

teraz som už zdravá

XXX

neodolám tvojim farbám
tvojim tajným izbám
počúvam ako sa rozprávaš
s vetrom
ale neruším ťa
tu zabúdam
na všetky nepokoje

les

PRVÉ KVETY

stoja tu už rok
vo fľaši
od pomarančového džúsu
zvlnené listy
bordové lupene
z lásky
nedotýkam sa ich
len na ne pozerám
v očiach
ožievajú
spomienky

no smútky

zostali

XXX

biela rozdala

posledná zásoby

slnko hrá v orchestri

sólo

vtáky sa hádajú

o prebudení dážďovky

jar vypukla

zo zabudnutého lístia

z jesene

XXX

padá kvapka za kvapkou

z jesene

ako ľahké páperie

som princeznou

dáždnikov, šarkanov vetra

veď každý túži

niekoho vedľa seba mať

aj stôl je smutný

keď za ním nikto nesedí

ja

chcem vidieť teba

stáť pod rozkvitnutou čerešňou

ako píšeš rozprávku

možno

o nás dvoch

SLZA

stretneme sa

v šťastí

aj v nešťastí

niekedy sa za teba hanbím

znenazdajky vyjdeš

zoberieš celú rodinu

urobíš mi na tvári slané more

plné otázok

no po rozhovore s tebou

je mi hneď lepšie

Mariana Vislocká, 17 rokov

ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa

VIETOR

ohýbaš ma

v konároch stromov

ako keby si ma chcel

nastrašiť

snažím sa dostať až

do neba

ale bojím sa ísť vyššie

hoci viem

že len tam

ma čaká

ten najkrajší

najlepší

najchutnejší

orech

XXX

stále mi utekáš
radosť a šťastie
skrývaš vo vreckách
chcem stáť rovno pod tebou
a počítať tvojich priateľov
ale ako
keď máš dlhšie nohy ako ja
dúha
tečieš mi do topánok

KAŽDÝ DEŇ

žije vo mne
farebný svet
vo vnútri sladučky
ale škrupinka je tvrdá
večer
zostanú na stole
už iba odpadky
ale ja nesmútim
mám lentilkovú dušu

XXX

zvodná drsná záhadná
(ne)konečná
tešíš ľudí
hra

odkry svoje čísla
spravodlivá

porazený
sa opäť vráti

LETNÉ SLNKO NAD LITMANOVOU

obzeráš sa
za všetkými
mojimi kamarátkami
páči sa ti ich móda
nakukneš pod každú sukňu
na nos mi kreslíš
bodky
vždy večer
nechávaš
vo mne
svoj tieň

XXX

milujem rosu
cez ňu ochutnávam
živú lúku
vd'aka nej vyrastie
farebnejší svet
špičky prstov
mi zaplatili cestu
k slnku
dnes
zaspím
v tráve

Cena Literárneho informačného centra

Dažd'ová

Prikryl si ju dažďom
nahú
oblečenú len v dyme
z cigariet...
Jej oči prilepené k tvojim
s každým pohybom
vnímali črep
čo jej zajtra vrazíš
do duše
Usmiala sa
trpko
škodoradostne
lebo nikdy nepochopíš
ako vieš bolieť...
A je to dobrá bolesť.

Je čas

Zjesenieva sa
pri každom pohľade
na tvoje miniatúry

pri každom úsvite
v твоjich očiach

a moje zapršané cesty
vedia
že už je čas

vytnúť si z ruky

Veronika Petrášová, 18 rokov

Gymnázium Topoľčany

Ul. 17.novembra Topoľčany 1180

spotenú krv
a tresnúť dverami

Dezinfekcia

*

Zvliekol si ma
zo seba

tesne po brieždení

nalial posledný pohár
triezvosti

do mojich naivne
nechránených rán

a vydezinfikoval sa
zo mňa.

Navždy...?

Asi.

Cena JUDr. Petra Škultétyho

Róbert Balík, 18 rokov

Spojená škola Modrý Kameň – Obchodná akadémia

Keď končí škola

Keby aspoň tie barmanky nerobili také pekné,
možno by som sa menej opil,
na začiatku týždňa,
poobede,

z piva.

A mama by sa nesmiala.

Čo by to bez Vás bolo?

Vy ma raz zabijete

a ja, ja sa raz zabijem do vás.

Krásy krás,

život, všade vo vás.

Úsmev a tie reči,

ktoré aj tak nahlas nepoviem.

Čo už s vami,

svet pred mojimi očami,

všetko čo mám,

no ani to nemám.

Keď sú barmanky pekné

Mal by to byť zločin,

ty, tvoje telo a chlast okolo,

ja to chcem,

všetko,

hlavne teba,

tvoje oblečenie niekde vedľa postele,

na ôsme to nie je ďaleko,

a k tvojmu vrcholu je to ešte bližšie,

no ja aj tak stále najviac túžim po твоjich očiach

Klop, klop

Melancholické mesto,

aj samotní anjeli plačú,

ronia lásku,

stonajú pri pohľade na naše životy,

na krásu, ktorú sme znetvorili
zatiaľ čo klopeme na dvere nebeské.

Čestné uznanie

Petra Michlíková, 18 rokov

Cirkevné gymnázium Štefana Mišíka Spišská Nová Ves

Prkotinky

Slová, slová, slová
tak krásne, lepkavé a prázdne,
hladia sluch,
hatia srdce.
Skutky?
Vzduchoprázdne vyjadrenia lásky?
Načo!
Výčitky líščích makov
a šuštiacich chrústov vo vetre.
Čítala som ti:
Skoť si ma a ja budem mať rada šumenie vetra v obilí...
Nech bubny znejú a všetci vedia ako ma miluješ...
A ty? Že načo budem stavať máj, mám aj inú robotu.
Akoby bola láska robota.
Srdce mi stiahol zverák
a hrdlo ruky len troch slov.
Neznášam tie slová,
prekliate slová:
Posrala si to.
Akoby lekár vyčítal pacientovi chorobu
a lienka lienke okrúhlejšie bodky.
Skutky a slová patria k sebe
ako mokro k vode
ako smiech a úsmev,
ako krídla vtákovi,
alebo kôstka marhuli.

Buďme ako dve krídla jedného anjela.

Radca

Kedy si sa zdržal slova?
Mnohých si ty poučoval.
Trestal. Hanil. Prísny bol.
Teraz ty trp,
sprostý vôl!
Múdry si,
keď iným treba
radiť, pomôcť, dubom byť.
rady si si bral priam z neba
a srdce ti mohlo hniť.
Nevinný je obeť vždy.
Vždy, keď hrá tie tvrdé hry.
Či si prehral, malý boh?
Si jak slamy veľký stoh -
mohutný, dutý...a sám....

III. veková kategória

PRÓZA

Kristína Krajníková, 16 rokov

Gymnázium sv. Andreja, Ružomberok

Stratená (úryvok)

„Okej ... To je na dnes asi všetko a ešte raz vám pripomínam odovzdávanie vašej ročníkovej práce. Termín je presne takto o týždeň, tak dúfam, že nikomu nebudem musieť strhávať body za to, že ju neodovzdal na čas. Ak by ste mali problémy s hľadaním na internete, môžem vybaviť aj nejaké sedenie v archíve, ale to by mi bolo treba povedať čo najrýchlejšie. Do archívu sa nechodí len tak. Máte nejaké otázky?“ zaujímal sa. Keď pán Dokonalý videl, že nás už očividne nič nezaujíma, založil si študijné materiály do zakladača a svižným krokom opustil triedu, kde po

ňom ostal len obláčik nevtieravej vône, ktorá sa nad nami vznášala ako svieži, jarný vánok. Zľahka som privrela viečka a niekoľkokrát som jemne potiahla nosom, aby som si mohla ľahšie predstavovať, že stojí vedľa mňa a jeho ruky ma nežne objímajú.

Ale to nie je realita. Parfum pomaly vyprcháva a ja sa opäť prebúdzam do sparného popoludnia v triede. Je to hotové peklo a všetci sa usilovne potíme ako maratónci, ktorí práve finišujú posledný kilometer. Krycí krém, ktorým maskujem otravné vyrážky sa rozteká a tak sa drhnem vreckovkou, aby som sa zbavila tých oranžových potôčikov, ktoré mi tečú dolu tvárou. Trošku si zanádam, pretože ma ešte čaká jedna hodina. Ekonomika s profesorkou Brandonovou. Nudná a nevýrazná štyridsiatnička, ktorá je povestná tým, že sa nikdy neusmieva a kučeravé vlasy si strihá nakrátko ako chlapec. Niektorí študenti (hlavne tí zo starších ročníkov) ju už skúšali titulovať "pán profesor" a skončilo to podmiennečným vylúčením zo školy, lebo sa strašaaaašne urazila. Mám pocit, že v dnešnej dobe je už aj úprimnosť vnímaná ako urážka, alebo ako to mám nazvať! Veď na svete je toľko pekných vecí, kvôli ktorým sa oplatí mať dobrú náladu. Tú si môžete privolať tak, že objímate desať ľudí. Alebo dáte jednému takú riadnu päšťou do nosa. Hmm ... To druhé bude asi rýchlejšie.

„Heather?“ ozval sa hlas, ktorý znel, akoby si nebol stopercentne istý, či sa tak volám. Vyskočila som zo stoličky, a čo najrýchlejšie-ako to len na klzkých parketách a nových svetloružových podpätkoch šlo-som sa ponáhľala priamo k dverám, lebo narušiteľov hlas som dobre poznala. Ian Higgins, alebo pán Dokonalý, ako ho volá väčšina študentiek Venice High. Kráčam pomerne sebavedome a v duchu sa modlím, aby som na tých topánkach nespadla.

„Deje sa niečo?“ pýtam sa a snažím sa, aby môj hlas neznel roztrasene. Pán D (D ako Dokonalý, to sa mi už rozpisovať fakt nechce) mi venuje len letmý pohľad a kývne rukou, aby som ho nasledovala.

„Aj áno, aj nie“ odpovie tajomne a moja myseľ začína pracovať na plný výkon. Nič zlé som predsa nespravila, alebo ... ? Ale nie, určite nie, to by sa potom tak neusmieval.

„Máš zbytočné otázky, Heather“ poznamenal a pozrel sa mi priamo do očí a vtedy ... cítila som čosi zvláštne, niečo, čo som nemohla nijako popísať. S každou sekundou som bola pokojnejšia a pokojnejšia. Vydýchla som od prekvapenia.

„A-ako ste so urobili?“ odpoveďou mi bol úsmev.

„Čoskoro to pochopíš, Heather. Ale teraz poďme, niekto na teba čaká“ povedal a posunkom ma nasmeroval do riaditeľne. Pozbierala som všetku odvahu a vošla som dnu.

V kancelárii sedela riaditeľka a jej zástupkyňa, ale neboli tam samé. Vedľa na stoličke sedela drobná žena, vlastne ... skôr dievča. Dlhé modré šaty, ktoré padali až na zem pekne zvýraznili jej celkovú krásu. Svetlé blond vlasy boli zatočené do prirodzených vĺn a lemovali jej tvár s plnými perami a očami, ktoré žiarili neurčitou farbou ako dva malé diamanty. Pri každom dopade slnečného lúča sa zaligotali inak a dodávali jej výzoru akési nadpozemské čaro.

„Heather“ oslovila ma tak tichučko, že keby som nevidela pohyb jej pier, ani by som netušila, že sa so mnou rozpráva.

„Neboj sa, nehryziem!“ dodala s úsmevom, keď zbadala, že sa tvárim trochu vystrašene.

„Sadnite si, Heather“ vyzvala ma riaditeľka a ukázala na kreslo. Poslúchla som, a veruže mi dobre padlo, keď som sa mohla oprieť o niečo stabilné. Blondínka zatiaľ trpezlivo čakala, kým si spravím pohodlie.

„Máme si toho toľko povedať! Ale asi bude lepšie, keď to ... Uvidíš“ povedala a postavila sa. Bola bosá, kráčala veľmi ladne, akoby sa vznášala a lazúrové šaty sa jemne vlnili okolo jej snehobielych členkov. Zastala oproti mne, a vystrela ruku.

„Nemaj strach, Heather. Dôveruj mi“ zašepkala. S tlčúcim srdcom som sa postavila (a zistila som, že som od nej asi o hlavu vyššia) a opatrne som vložila svoju dlaň do tej jej. Akonáhle nás spojil dotyk našich dlaní, svet okolo mňa sa rozplynul v jemnej hmle a odrazu som videla čosi úplne iné. Sled udalostí, ktorý do seba zapadal ako puzzle, v ktorých som videla ešte mladšiu verziu blondínky, ktorá v náručí stískala malé dieťaťko, objímala ho a veselo sa smiala. V ďalších momentoch bábätko rástlo, vyformovalo sa z neho krásne dievčaťko, ktoré v záhrade naháňalo motýle a bosými nôžkami sa prechádzalo po tráve. Blondínka ho pozorovala spod stromu a potom sa k nemu pridala a šantili spoločne. Začalo pršať a blondínka vzala dievčaťko do náručia a spoločne tancovali v daždi. To šťastie sa jednoducho nedalo necítiť. Ako dievčaťko rástlo, bolo mi čoraz povedomejšie a povedomejšie. No v týchto záberoch už blondínka nevystupovala. Ale prečo? Čo sa to deje? Pýtala som sa v duchu. Jednotlivé zábery odhaľovali čoraz viac a viac až som sa ocitla tvárou v tvár sebe. Stála som oproti svojej verzii, ktorá stála predomnou ako zrkadlový obraz.

„Čo sa to so mnou deje?“ chcela som vyhrknuť, no aj tej "druhej" Heather sa otvorili ústa a povedala presne to isté. Jednu ruku som mala ešte voľnú, a tak som ju opatrne dvíhala. Moja dvojníčka urobila presne to isté. Išla som čoraz bližšie a bližšie, až som pocítila, ako sa nám dlane dotkli a v tom momente som začula trieštenie skla. Všetko bolo preč, a ja som sa opäť ocitla v kancelárii s tou ženou, ktorá ma ešte stále držala za ruku.

„Dúfam, že si videla dosť na to, aby si poznala celú pravdu. Heather, ty si ... Výnimočná. Tak ako aj ja a títo ľudia okolo teba“ povedala. Všetky obrazy do seba dokonale zapadli, a minulosť, ktorú som doteraz vnímala veľmi hmlisto sa odrazu odkryla.

„Spomínam si na všetko“ odpovedala som ticho a dívala som sa jej do očí, v ktorých som zazrela sivastý tieň smútku.

„A poviem asi len jedno ...“ nadýchla som sa a povedala som jej vetu, ktorú som si pre ňu šetrila už dávno.

„Matka by nikdy nemala opustiť svoje dieťa, nech je situácia akákoľvek“ povedala som odmerane a vytrhla som jej svoju dlaň, ktorú ešte stále jemne držala.

V tej chvíli niekto zakričal moje meno, ale ja som kráčala zo vztýčenou hlavou ďalej. Späť do reality. Tam, kam patrím ...

Erich Mihalčatín, 18 rokov

SSOŠ – HOST Bratislava

I malé meškanie môže spôsobiť veľké problémy

(rozprávanie)

Bolo príjemné slnečné ráno. V podstate ako každé iné.

Zobudil som sa a pomaly som začal vnímať, že už nesnívam a začal ďalší deň. Bojoval som s tým ako som vedel, no túžba ležať ešte pár minút bola silnejšia. Nechcelo sa mi ani pohnúť, iba v pokoji oddychovať, koľko je to len možné.

Vyliezť z postele po zobudení je môj každodenný problém, nezáleží na tom, či vstávať musím alebo nie. Po celý čas môjho zdanlivo nekonečného ležania som mal zvláštny pocit.

Mal som strach a bol som veľmi nervózny. Netrvalo dlho, kým som všetko pochopil.

Zrejme moje mozgové bunky spolu s celým mozgom potrebovali na prebratie v to ráno dlhší čas. Jediná vec, ktorú som vedel s maximálnou istotou bola, že je bežný pracovný deň a ja musím ísť do školy. Odrazu vo mne vzrástlo napätie, pretože v priebehu pár sekúnd som zistil, že nejde len tak o obyčajný deň. Teraz som už vedel, že musím pozbierať všetky sily, prekonať sa a vstať.

„Veď maturujem!“, skríkol som v duchu. Naozaj sa mi podarilo opustiť tú úžasnú, krásnu, milovanú, mäkkú a vždy prítulnú posteľ. Počas umývania zubov som si začal v hlave usporadúvať, čo všetko ešte musím urobiť. Z ničoho nič opäť dorazilo napätie, no nebolo to iba preto, že zhruba o dve hodiny musím písať test. Spomenul som si, že moje dnešné snívanie nebolo prerušené zvonením. „Žiaden budík predsa nezvonil!“ pomyslel som si. V tej chvíli by sa mi nikto nevedel krvi dorezať. Opatrne som sa začal otáčať k hodinám a v duchu som dúfal, že som sa jednoducho zobudil len pár minút pred zvonením a všetko dnes stíham. Hodiny ukazovali štvrt' na deväť. Vbehol som do kúpeľne. Skoro som prehltol zubnú kefku, pretože som si uvedomil, že najmenej o pätnásť minút musím byť na zastávke. „Ak sa rýchlo oblečiem a vynechám rannú sprchu, mal by som to bez problémov stihnúť!“, pomyslel som si. Musel som sa v prvom rade sám uspokojovať, pretože mi stále v ušiach zneli slová našej zástupkyne: „Kto nepríde do školy do deviatej hodiny, bude maturovať až o rok!“ Z kúpeľne som vyletel ako raketa, otvoril som skriňu a prišiel ďalší šok. Uvedomil som si, že večer prišla mama neskoro z práce a prosila ma, aby som ju ráno zobudil, pretože mi ešte prežehlí oblečenie. Stál som pred skriňou so zaťatými zubami a chvíľu som sa cítil úplne stratený. Bežal som zobudiť mamu s krikom, že nič nestíham a rýchlo potrebujem oblečenie. Nevedel som, koľko bolo hodín, ale spoliehal som sa na mamine „super rýchle ruky“ a veril, že všetko stihnem. Konečne som bol oblečený, vyletel som z domu na zastávku. Keď mi konečne prišiel autobus, vedel som, že budem pár minút meškať. Mal som sto chutí ísť za šoférom oboznámiť ho s mojím problémom a poprosiť ho, aby vynechal zopár

zastávok. Uvedomil som si však, že je to nereálne a nepokúsil som sa strápníť. Stále som sledoval čas a dúfal, že sa stane zázrak a na chvíľu sa zastaví. Nestalo sa tak. Keď som vystúpil z autobusu, už som meškal sedem minút. „Hádam nie som prvý ani posledný, ktorý zmeškal štart maturít. Slušne sa ospravedlním, vysvetlím, aký som mal problém a snád' mi dovoľia písať maturitný test“ pomyslel som si. To bol môj plán. „Veď mi nezvonil budík!“ nie je to len moja vina. Pred vchod do školy som pribehol rýchlo ako to len šlo. Vošiel som do školy a vybehol na poschodie. Ako by tam čakal na mňa, z kabinetu v tej sekunde vyšla zástupkyňa a v očiach nemala zlosť, tak ako som očakával, ale skôr sklamanie. Spustil som asi päťminútový monológ, nespočetne veľakrát som sa ospravedlňoval za meškanie a zdôrazňoval, že to je moja vina. Keď mi už došli slová, sklopil som zrak a čakal na reakciu. Tá veta akoby sa mu vryla do mozgu. Zástupkyňa povedala: „Pravidlá sú jednoznačné, žiadna výnimka. Je mi ľúto, no skús prísť včas, o rok!“

Nebol som smutný, ani som si nič nevyčítal. Bol som nahnevaný sám na seba.

Pomaly som prišiel ku vchodovým dverám a tesne pred tým, ako vyšiel von, začul som svoj hlas: „Budík nezvonil!“

„Vstávaj, vstávaj! Zobuď sa ty lenivec! Veď dnes maturuješ!“ Otvoril som oči a v izbe stála mama. Vystrašene som vyskočil z postele a snažil sa zistiť, koľko je hodín.

Hodiny ukazovali pol ôsmej ráno. V tej chvíli mi nezostalo nič iné, len si vydýchnuť, usmiať sa a zabudnúť na nočnú moru.

V každom prípade som si uvedomil, že aj malé meškanie môže spôsobiť naozaj veľké problémy.

Čestné uznanie

Kristína Ždiňáková, 16 rokov
Gymnázium, Ľ. Štúra 26, Michalovce

L'amour

Nikto by v tej chvíli netvrdil, že tie nádherné, nepravidelne roztrúsené svetielka na oblohe sú len obrovské zoskupenia horiaceho plynu vzdialené od matky Zeme tak nepredstaviteľne ďaleko.

Noc sa mi ešte nikdy nezdala taká nádherná, taká nevinná ako v ten večer. Stála som na moste, tmavom ako medvedí brloh, no aj tak som sa cítila v bezpečí. Nemo som hľadela na hladinu rieky, ktorej meno som nepoznala. Vlny boli malé a pravidelné, len tak jemne kolísali drevenú bárku pripútanú k brehu hrubým lanom.

„Topím sa v hĺbke tvojich očí. Sú riekou, morom, oceánom.

Tvoj hlas mi dáva nádej. Je prístavom mojej zblúdilej duše.

Kvôli tvojim slovám sa smejem, plačem, umieram, žijem.

Celé hodiny dokážem pozorovať pôvabné črty tvojej tváre.

Hreje ma vedomie, že tvoje srdce bije pre mňa.

Tvoje ruky spôsobujú, že sa moje telo ide zbláznit.

Viem, že tvoje telo ma môže priviesť do extázy.

Ty – ako celok mi dávaš dar, ktorý sa volá láska.“ Nemohla som odolať a ešte raz som si nahlas prečítala textovú správu od Marcela. Asi až vtedy som si naplno uvedomila to, čo sa mi moje srdce snažilo naznačiť už dlho. Milujem ho! Milujem... A viem, že to nie je len fráza, ktorou neverní muži upokojujú svoje podozrievavé manželky.

„Ty netušíš, čo je láska!“ Matka mi takmer zlomila srdce, urazila moju myseľ, prehĺbila ryhy na mojej duši, keď drzo vykričala túto vetu, ktorá ostala rezonovať v mojej pamäti už navždy.

A vlastne... mala pravdu. Vtedy...

Lenže dnes sa hrdo opovážim tvrdiť, že viem, čo znamená láska.

Láska je bolesť, pulzujúca a dravá. Najprv ju cítim v hrudi, potom postupne prechádza do celého tela. Vystreľuje, páli, štípe, trhá... A ja to znesiem. Prečo? No predsa preto, lebo milujem...

Láska sú prebdené noci, preplakané dni, červené oči a škaredé čierne kruhy pod nimi.

Láska je impulz, ktorý núti moje svaly, aby sa triasli nervozitou, keď mi mobil podozrivo dlho nezvoní.

Láska je jazva na zápästí, tá priamo úmerná k žilám, ktorá sa zrodila z číreho zúfalstva.

Láska je pumpa, ktorá do nás vnáša nehmateľnú látku – cit. To čerpadlo však nepozná mieru, neslýchalo o hraniciach a tak nevie, kedy dosť, a naplní nás tou zvláštnou antihmotou natoľko, že ideme prasknúť. Ako keď sme prejedení a stený nášho žalúdka sú napätá na maximum.

Láska je slza, ktorá steká pomaly. Akoby v tej kvapke bolo toľko soli, že mi leptá pokožku. Tú slzu skrývam pred svetom. Neukážem ju ani najvernejšiemu priateľovi. Iba ja ju smiem vidieť. No zotrieť ju nemôžem, bol by to smrteľný hriech. A tak ju nechám schnúť a ďalej sa topím v neznesiteľných mukách.

Láska je pokánie. Umenie nezahryznúť do jablka. Zakázaného jablka. Nestať sa Evou, ani Adamom, povedať „nie“ hadovi. Je to odriekanie, svätosť, vernosť. Je to sila uprednostniť čistú vodu, pred sladkosťou medoviny.

Láska je búrka, ktorá všetko zničí. Po jej vyčíňaní neostane kameň na kameni. Srdce sa zlomí, pukne, nezlepí. Neostalo nič, dážď všetko vzal.

Láska je dôvod, kvôli ktorému som pred pár rokmi stála na moste. Na tom istom moste, ktorého dnes nazývam osudným. Hladina bola vtedy číra a plytká. I ja som bola plytká. Nemala som zmysel života. Nemala som smer. Nemala som útočisko. A paradoxne, práve toto všetko mi dala opäť tá magická vec, láska.

Láska k Marcelovi ma dostala do nekonečného kruhu radosti, potešenia a svetského pôžitku.

Ved' láska je aj iskra, ktorú môjmu životu dodal jeho úsmev.

Láska je nová ikonka, ktorú som si vytvorila na MP3 prehrávači. Nazvala som ju „romantika“ a je plná šlágrov, v ktorých sa neustále opakuje fráza „I love you.“

Láska je antidepresívum, dúha, ktorá prerazila cez mraky, ferrari medzi trabantmi, ruža, ktorá vyrástla z hrubého štrku púšte. Je to cesta z bezvýchodiskovej situácie, sýty pokrm pre hladujúceho.

Láska sú pevné barly, ktoré ma udržia na mojich tenkých, vratkých nohách.

Láska... Chápem jej pointu, keď uprostred noci sledujem Marcelovu hrud', ako rytmicky stúpa a klesá, paplón sa dvíha a vzápätí hneď upadá. Jeho dych je kolíska, udáva tón môjmu spánku.

„Ani nevieš, ako veľmi ťa milujem.“ Šepla som, snažiac sa pochopiť, ako je možné, že takému sebeckému, egoistickému pankhartovi, za akého som sa považovala, môže na inej ľudskej bytosti záležať natoľko, že je schopná do svojho nerozvinutého slovníka zaradiť slovo - láska...

Prehľad
základných, stredných škôl a základných umeleckých škôl,
ktoré sa zapojili prácami svojich talentovaných žiakov
do XXII. ročníka celoslovenskej súťaže vo vlastnej literárnej tvorbe
„Škultétyho rečňovanky“

ZŠ Narnia Banská Bystrica, Okružná 2
ZŠ Banská Bystrica, Radvanská 1
ZŠ s MŠ Bohdanovce nad Trnavou
ZŠ s MŠ Bratislava, Riazanská 75
ZŠ Fintice, Grófske nádvorie 209/2
ZŠ Galanta, Sídl. SNP
ZŠ Gbelce, Stampayho 928/76
ZŠ S MŠ Hontianske Nemce
ZŠ s MŠ Hrabušice
ZŠ s MŠ Hrušov
ZŠ s MŠ Liptovský Hrádok, Hradná 342
ZŠ Lovinobaňa, Školská ulica 9
ZŠ s MŠ Nenince
ZŠ sv. Alžbety Nová Baňa
ZŠ R. Jašíka Partizánske, Obuvnícka ulica
ZŠ Partizánske – Veľké Bielice, Športovcov 372/21
ZŠ s MŠ Rabčice
ZŠ I. B. Zlocha Revúca, Ul. Jilemnického 94/3
ZŠ Štefana Daxnera, Rimavská Sobota, Clementisa 13
ZŠ s MŠ Švábovce 180
ZŠ Topoľčany, Ul. Škultétyho 2326/11
ZŠ Vrbov
ZŠ Veľký Krtíš, Ul. Komenského 4
ZŠ A. Kmeťa Žarnovica, Ul. A. Sládkoviča
ZŠ S MŠ Žiar nad Hronom, Ul. Dr. Janského 2
ZUŠ Rožňava, Normová 1190/2
ZUŠ Jána Melkoviča Stará Ľubovňa, Okružná 9

Škola pre mimoriadne nadané deti a Gymnázium Bratislava
Gymnázium Janka Jesenského Bánovce nad Bebravou
Gymnázium sv. košických mučeníkov Košice, Čordákova 50
Gymnázium Krompachy
Gymnázium Jozefa Lettricha, Martin
Gymnázium Michalovce, L. Štúra 26
Gymnázium sv. Andreja Ružomberok
Cirkevné gymnázium Štefana Mišíka Spišská Nová Ves
Gymnázium Spišská Nová Ves, Javorová 16
Bilingválne gymnázium M. Hodžu Sučany, Komenského 215
Gymnázium Topoľčany, Ul. 17. novembra 1180
Gymnázium J. Hollého Trnava
Spojená škola, SOŠ stavebná, Banská Bystrica, Kremnička 10
SOŠ Bánovce nad Bebravou, Farská 7
Súkromná SOŠ – HOST Bratislava, Riazanská 75
Spojená škola sv. košických mučeníkov Košice, Čordákova 50
Spojená škola Modrý Kameň – Obchodná akadémia
Spojená škola, ZŠ Centrálna 464 Svidník
Pedagogická a sociálna akadémia Lučenec
Pedagogická a sociálna akadémia blahoslavenej Laury v Trnave

Odborná porota

JÁN PETRÍK

Spisovateľ, vedúci Spišského literárneho klubu. Pôsobí ako porotca v množstve literárnych súťaží. Tvorbe začínajúcich autorov sa venoval aj v Slovenskom rozhlase či v špeciálnej prílohe denníka Korzár *Literárne kroky*. Debutoval vydaním troch zbierok poézie – *Miestopis* (s van Goghovým uchom), *Modlitby za Judáša a Pocestný a papagáj(a)* pod spoločným názvom *Tri knihy nepokoja* (1992). Pre rozhlas napísal rozprávkovú hru *Zlatý kohút* (1992), rozhlasovú hru *Nepriamy prenos* (1993) a viacero humoristicko - satirických pásiem, pre Spišské divadlo doteraz nerealizovanú hru pre deti *Spišské rozprávky*.

PhDr. ĽUBICA KEPŠTOVÁ

Zástupkyňa šéfredaktora časopisu *Slniečko*, ktoré vychádza v Literárnom informačnom centre. Ako autorka recenzií o súčasnej detskej literatúre a autorka rozhovorov s tvorcami detskej literatúry spolupracuje s *Knižnou revue*, *revue Bibiana* a s ďalšími časopismi. Prekladá z češtiny a angličtiny. Napísala knižky pre všetky deti **Komínový panáčik**, **Dobrý deň Slniečko**, **Veselí zajkovia**, **Mydlinky a bublinky** zbierku poézie **Moje srdce má prázdniny**. Zostavila prezentácie slovenskej detskej knihy doma a v zahraničí **Slovak Children's Book** a **Il libro per ragazzi slovacchia**.

PETER GAJDOŠÍK

Pracuje ako správca počítačovej učebne na základnej škole. V mladosti písal „šuflíkovú“ poéziu a pesničkové texty, ktorými prispieval do humoristickej rozhlasovej relácie *Sobotník*. Žije a tvorí v Lučenci. Je autorom kníh pre deti:

Zverinec na siedmom poschodí, Zvieratko pre Tadeáša a Pavúčkové dobrodružstvá.

AUGUST HORISLAV ŠKULTÉTY

(1819-1892)

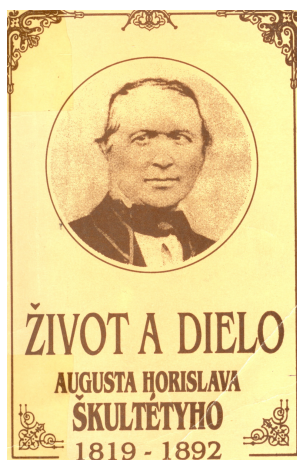
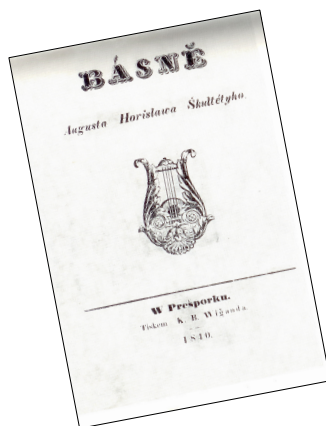
básnik, ľudovýchovný pracovník, zberateľ, vydavateľ ľudovej slovesnosti

Narodil sa 7. augusta 1819 vo Veľkom Krtíši. Študoval na lýceu v Bratislave, kde sa stal jedným z najaktívnejších spolupracovníkov Ľ. Štúra. Od roku 1841 pôsobil ako evanjelický kňaz v Tisovci, Dlhej Vsi, Rozložnej a v Kraskove. V rokoch 1862-1874 pôsobil ako profesor a spočiatku aj riaditeľ slovenského gymnázia v Revúcej.

Zomrel 21. mája 1892 v Kraskove, v náručí svojej dcéry. Jeho hrob sa nachádza na čestnom mieste – pod múrom starobylého gotického kostola v Kraskove. Jeho pôsobenie v obci a v slovenskej kultúre pripomína pamätná tabuľa, ako aj pamätník uprostred Kraskova.

V roku 1840 vyšli knižne jeho básne, písané v češtine, vyjadrujúce životné pocity nastupujúcej štúrovskej generácie. Básnické schopnosti uplatnil v ľudovýchovej práci, keď v rokoch 1847-1848 vydal 3 zošity veršovaného protialkoholického spisu **Beda a rata**. Priekopnícky charakter majú dva zborníky prózy a veršov pre deti pod názvom **Zornička** a dva zošity **Rečňovanie**. Stali sa pre ďalší vývin v tejto oblasti určujúce a vzorové, hoci sa mu nepodarilo túto literatúru ešte zbaviť moralizovania a poučovania. Nový prístup sa však prejavil v tom, že poučenie integroval do deja poučujúceho príbehu. Rovnako závažný charakter má aj šesť zošitov **Slovenských povestí**, ktoré v rokoch 1859-1861 vydal spolu s P. Dobšínskym a ktoré sa stali jedným zo základných prameňov pre štúdium našej ľudovej slovesnosti.

Pre dejiny nášho školstva sú dôležitým prameňom jeho **Pamäti slovenského ev. a. v. gymnázia a s ním spojeného učiteľského semeniska vo Veľkej Revúcej**. Napísal 14 učebníc, podľa ktorých učil slovenský jazyk a literatúru, dejiny, ale aj náboženstvo. Jeho organizátorská, výchovná, vzdelávacia, publikačná a národno-buditeľská činnosť v oblasti školstva ho radí medzi najvýznamnejšie osobnosti slovenskej pedagogiky.

Obsah

Vyhodnotenie XXII. ročníka celoslovenskej súťaže vo vlastnej literárnej tvorbe „Škultétyho rečňovanky“	3
Zoznam autorov ocenených prác	4
Adriana Šinková: Letné starosti	6
Jarná príroda	7
Diana Jancurová: Tajomstvá	8
Priateľ, Svet priateľstva	9
Sára Šmelková: Pero	9
Turistika	10
Vera Perecárová: Maco	10
Doma	11
Sébastien Erik Klaubert: O popletenom zajkovi	11
Čargaškove hodinky	12
Lucia Šišoláková: Krajina ticha	12
Dominik Jozefík: xxx, xxx, xxx, Orech	14
Len tak, xxx	15
Barbora Plutová: xxx, V lese	15
xxx, xxx, Búrka, xxx	16
Katarína Jančeková: Kaktusy, Známky	17
Magdaléna Martišková: Gympláčka	18
Marietta Zifčáková: O tom, ako som žila s pavúkom v gumáke	19
Barbara Vojtašáková: Tajomná chodba do rabčického neba	21
Marianna Kšiňanová: Čierna diera	23
Bez nápadu	24
Veronika Grešová: Zub múdrosti, xxx, Spomienka	25
xxx, xxx, xxx, xxx	26
Patrícia Krafčíková: Môj súkromný cirkus, xxx, Keď nie si, Prvé kvety	27
Slza, xxx	28
Mariana Vislocká: xxx, Vietor	28
xxx, Každý deň, xxx, Letné slnko nad Litmanovou, xxx	29
Veronika Petrášová: Dažďová, Je čas	30
Dezinfekcia	31

Róbert Balík: Keď končí škola	31
Čo by to bez Vás bolo, Keď sú barmanky pekné, Klop, klop	32
Petra Michlíková: Prkotinky	33
Radca	34
Kristína Krajníková: Stratená	34
Erich Mihalčatín: I malé meškanie môže spôsobiť veľké problémy	37
Kristína Ždiňáková: L´amour	38
Prehľad škôl, ktoré sa zapojili do XXII. ročníka „Škultétyho rečňovaniek“	41
Predstavujem odbornú porotu	43
August Horislav Škultéty	44
Obsah	45

Škultétyho rečňovanky

Zborník ocenených prác
XXII. ročníka celoslovenskej súťaže
vo vlastnej literárnej tvorbe

Zhotovila: Bc. Danko Šagiová
Zodpovedná: Mgr. Zuzana Unzeitigová

Vydal: Hontiansko-novohradská knižnica A. H. Škultétyho Veľký Krtíš
Banskobystrický samosprávny kraj

Počet strán: 46
Text neprešiel jazykovou úpravou
Vydanie: prvé
Rok vydania: 2013

ISBN 978-80-85577-38-9
EAN 9788085577389